

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Beeskerek, Obiliteva (Zápolya) u. 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgöllycim: Torontál, Veliki Beeskerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára: Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetések díjszabás szerint Megjelenik naponta délben	Ára 1 Din

Elharapódzik

a német sztrájkmozgalom

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, nov. 13.

A sztrájkmozgalom veszedelmes fordulatot vett. Seck tábornok rendeletének reggel a munkások engedtek, később azonban tömegesen eltávoztak munkahelyeikről azzal, hogy megvárják a délutáni szakszervezeti ülések határozatát. Ezeket az üléseket azonban betiltották. A vezetőket ott nyomban lefogatották, ami még jobban elmérgesítette a helyzetet. A sztrájkolók most már eltökélték, hogy nem tángitanak követeléseiktől.

A nyomdászsztrájk rövidesen más ágakra is kiterjed. Az állami tisztviselők és magánhivatalnokok értékkáló pénzben követelnék fizetését. Ha nem találnak módot követelésük kielégítésére, kimondják a sztrájkot, mely könnyen az egész birodalomra elharapódzhat.

Elöl járnak követelésükkel a banktisztviselők, akik kilencven százalék szótöbbséggel máris kimondották a sztrájkot.

A birodalmi pénzügyminisztérium közleményben igyekszik a kedélyeket lecsillapítani, amelyben közli, hogy nem lehet a béreket értékkáló pénzben fizetni mindaddig, amíg a nyomdászsztrájk tart, mert a járadék-márka emiatt nem kerülhet forgalomba.

Ulain ügye rendes bíróság elé kerül.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, nov. 13.

A „8 Órai Ujság” beavatott helyen arról értesül, hogy Ulain ügyében nem a statáriális bíróság fog itélkezni. Hivatalos köröknek az a fel fogása, hogy statáriális itélkezés, a parlament állásfoglalásának hosszadalmasága miatt lehetetlen.

Uj választások Angliában.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, nov. 13.

Az új választásokat december ötödikére vagy hatodikára tűzték ki. A választási hadjárat egyik legfontosabb problémája a vámtarifák reformja. A választók nevében ugyanis a belföldi piac megvédése, vagyis az ipar ösztönzése a legfontosabb kérdés, mert a munkanélküliség megszűnését remélik a helyes megoldástól.

London, nov. 13.

Asquith és Lloyd George közös választási hadjáratban állapodott meg.

Napirenden az új kerületi felosztás.

Rövid időn belül végrehajtsák a törvényt. — Konferencia a belügyminisztériumban — A klerikális képviselők tiltakozása

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, nov. 13.

A parlament még az elmúlt évben meghozta az állam kerületi beosztásáról szóló törvényt, mely tulajdonképpen kiegészítő része az alkotmánynak. A törvényt meghatározott időn belül végre kellett volna hajtani, időközben azonban más törvények sürgős életbeléptetése vált szükségessé, új választásokat írtak ki és a politikai és gazdasági viszonyok nem voltak annyira rendezettek, úgy hogy a kormány kénytelen volt az állam kerületi felosztását alkalmasabb időkre hagyni. A törvényben általánosan határozták meg a kerületek nagyságát és számát s most még hátra volna a határvonalak pontos megállapítása. Mivel a kormánynak az a szándéka, hogy a kerületi választásokat rövid időn belül megtartsa, előbb keresztül kell vinnie az új területi beosztást.

Vuicity Milorad belügyminiszter tegnap délelőtt hosszabb

konferenciát tartott a belügyminiszteri osztályfőnökökkel, akikkel megvitatta a kerületi felosztás kérdését. Miután a dalmát tartományvezetőség liquidálásával már elkészültek, most azzal a tervvel foglalkoztak, hogy a szlovén és utána a horvát tartományokat is felosztják és vezetésüket az újonnan kinevezett főispánokra bizzák.

A kérdést a minisztertanács tegnapi ülésének is a napirendjére tűzték, az ügy letárgyalása azonban Pasity távolléte miatt elhalasztódott.

Az a hír, hogy a belügyminisztérium és a kormány újra napirendre veszi a kerületi felosztás kényes kérdését, természetesen nagy riadalmat keltett az autonomisták körében. A klerikális-párt részéről Honjecz dr. és Kukovec képviselők azonnal felkeresték Vučić belügyminisztert és tiltakoztak a horvát és szlovén tartományvezetőségek tervbevett liquidációja ellen.

Belgium a német extrónörökös kiadatását kéri.

A trónörökös még nem érkezett meg Oelsbe

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, nov. 13.

Oelsből (Szilézia) jelentik: Az extrónörökös ma reggelig nem érkezett meg Oelsbe. Kastélyában érkezését már tegnap estére várták. Az extrónörökös az egész utat automobilon teszi meg s lehetséges, hogy a nagy esőzések miatt késik.

Páris, nov. 13.

A belga kormány határidőhöz kötött jegyzékben felszólította Németországot, hogy Graf belga hadnagy meggyilkolásáért adjon elégtételt. Ellen esetben büntető szankciók következnek.

Páris, nov. 13.

A trónörökös hazatérése ügyében brüsszeli Havas jelentés megállapítja, hogy a trónörökös a háborús bűnösök listáján szerepel. Belgium Graf hadnagy meggyilkolásáért felelősségre akarja vonni. Ugyanezen híradás jelzi, hogy ha a német kormány a volt trónörökös kiszolgáltatásának kérdésében nehézségeket támasztana, a szövetségesek szankciókhoz folyamodnak.

Hírlik, hogy a szankció egy újabb nagyváros megszállása lenne.

London, nov. 13.

A „Daily News” és „Evening Standard” eltérőleg a többi laptól, aggodalmasnak látja az extrónörökös visszatérését, mert újabb belpolitikai zavarokra adhat okot. Az említett lapok azt írják, hogy Poincaré kijelentette az angol kormánynak, hogy kész csatlakozni a szövetséges diplomáciai tiltakozásához, de a beutazási engedélyért nem volt hajlandó szankciókat foganatosítani a német kormány ellen. Ilyen körülmények között Anglia minden további lépéstől elállt, mert francia katonai segítség nélkül amugy sem lehetne érvényt szerezni Németországgal szemben semmiféle követelésnek.

Németországi helyzetképek.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Weimar, nov. 13.

A thüringiai kormány kommunista tagjai, Tenner államtitkár, Korsch gazdaságügyminiszter és Neubauer államtanácsos elhatározták, hogy a kormányból kiválnak.

München, nov. 13.

A pfalzi helyzetről jelentik: A speyeri püspök eredménytelenül tett lépést a franciáknál, hogy a szeparatisták ellen fellépjenek.

A kormánypalota körüli küzdelemben, amelynek megszállása során a franciák a csendőröket és tisztviselőket lefegyverezték és a laktanyába szállították, két szeparatista meghalt. A neustadti szeparatistákat, akik a speyerieknek segítségére akartak menni, neustadti polgárok, akikhez parasztok és munkások csatlakoztak, utközben megölték és nyolc szeparatistát agyonverték.

A francia parlament megnyitása.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, nov. 13.

A parlament ma tartja megnyitó ülését. A miniszterelnök javasolni fogja, hogy a külügyi kérdések megvitatását huszonötödikéig elhalasszák. Eddigelé huszonöt interpellációt jegyeztek be, közöttük tíz külpolitika vonatkozású.

A német excsászár nem térhet vissza Németországba.

Berlin, nov. 13.

Wolff jelentés: A külföldi lapoknak az a híresztelése, hogy a német excsászárnak utlevelet állítottak ki Németországba és megengedték neki a visszatérést, valótlan.

A horvátországi tisztviselők is elégedetlenek az új beosztással. Beogradból jelenti tudósítónk: Szimity zagrebi tartományi kormánybiztos tegnap Beogradba érkezett. Szimity magával hozta a horvátországi tisztviselő-szövetség memorandumát, melyben a tisztviselők új beosztásáról szóló rendelet megváltoztatását kérik.

Lloyd George ellátogat Budapestre. Budapestre jelentik: Apponyi Albert, amikor Chicagóban találkozott Lloyd Georgeval, meghívta Budapestre egy előadás tartására. Lloyd George, aki a tavasszal Középeurópában felolvasó körutatót kezd, a legnagyobb készüléssel megérte Budapest meglátogatását.

Egymillió hétszázötven- ezer dinárt takarít meg Beeskerek a meleg idő- járással.

Beeskerek, nov. 14.

Hatvan éve nem volt oly meleg Kelet-Európában — mondották a meteorológusok — mint az idén októberben volt — szolt a vélemény s amikor kiizzadva, felöltő nélkül rótták az emberek a tavasziás verőfényben uszó utcákat, titokban remegve gondoltak novemberre, a félelmetes télre, mely a fűtési gondok könyörtelen betoppánását jelenti. Teli szorongó sejtésekkel, keserűen reménytelenül várták a novembert, a kellemetlen jövevényt, hogy fagyos szeleivel végigtapogassa a vékonyka kabátkák védőszárnyai mögé menekülő embereket, hogy félelmetes morajlásával befújjon a lakások kéményeibe, hogy jégvirágokat fessen az ablakokra, vagy sűrű hideg köddel fussa be az utcákat. A kellemetlen jövevény, a november tényleg megjött, naptár szerint, pontosan tizennégy nappal ezelőtt, a kísérő azonban elmaradtak. November áprilist jászott az emberekkel, ezuttal a szó szoros értelmében és eszeágában sem volt megvalni az októberi időjárástól. A tizenegyedik hónap hűségesen követte elődjét s a nap hűsége asszisztálása mellett kora tavaszi időjárást varázsol már közel két hete.

Az időjárás érthetően kellemetlenül érinti a faterkedőket. Mindenki húzódozik a vásárlástól, sokan már el is költötték az erre a célra félre rakott pénzt s valami ösztönös reménykedéssel néznek a jövő elé. Attól tartanak, hogy valami isteni csoda folytán még tartós marad a kellemes májusi időjárás s a japán földrengés okozta elködés (a nép szerint) talán oly klimát terem, hogy az idén a jóságos nap gondoskodik a központi fűtésről.

Egy szakember kijelentése szerint a meleg időjárás folytán Beeskerek város lakossága, az intézményeket, iskolákat stb. is beleértve, naponta nem kevesebb, mint huszonöt vagon fát takarít meg, ami százötven ölnök felel meg. Egy ölnök felel meg hétszázötven dinárt véve alapul, a megtakarított összeg napi százhuszonöt ezer dinárt tesz ki. November elsejét véve a fűtés kezdő dátumául, az idén a hosszúra nyúlt vénleányok nyara nem kisebb összeget, mint egy millió hétszázötven ezer dinárt hagyott meg a beeskerekieknek a zsebében. Félő ugyan, hogy kora tavasszal behozza ezt az összeget az időjárás, pillanatnyilag azonban jobb arra nem gondolni.

Kerékpáron a világ körül. Beogradból jelenti tudósítónk: Tegnap furesa vendég járt Beogradban. Rista Miksa baseli kereskedő az idegen, aki a svájci Baseltől ez év október 18-án azzal a szándékkal indult el, hogy kerékpáron beutazza a világot. A globetrotter Zürichben, Constanza, Münchenben, Wienben, Budapestben és Novi Sadon át érkezett Beogradba, ahonnan a mai nappal tovább folytatja útját Törökország felé. Rista Miksa a vállalkozó szellemű kereskedő, két évre kontemplálja utazását.

Bukarest tűzveszedelemben.

Felrobbant két tűzerőtelő lőszerraktára. — Husz halott és megszámlálhatatlan sebesült.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Bukarest, nov. 13.

Ma reggel hét órakor hatalmas robbanás történt a fővárosban. A kora reggeli órában megreszketett az egész főváros és környékén megszire visszhangzott az óriási robbanás zaja. Hamarosan híre terjedt, hogy a robbanás Bukarest erődeiben történt és pedig a Domnesti és Bragadira erődök között elhelyezett tizenhatodik és tizenhetedik ütegeknek.

A robbanás nyomán a fővárosban óriási, szinte leirhatatlan pánik keletkezett. A robbanás ereje elhatott a főváros szívébe, a Calea Victoriei üzleteinek hatalmas kirakattáblái megrepedtek.

A robbanás megtörténte után a hatóságok azonnal működésbe léptek, hogy a hatalmas detonáció okát kiderítsék. A hatóságok képviselői automobilon siettek a robbanás színhelye felé, hogy a való tényállást megállapítsák.

Este hat órakor újabb erővel hallatszott fel egy újabb robbanás, mely után aztán a robbanásoknak szakadatlan sora következett. Ez utolsó hatalmas robbanás nyomán

lángborult a főváros közvetlen közelében elterülő Domnesti-erdő, s hatalmas lángokkal ég. Az égő erdőt megközelíteni a lehetetlenséggel határos.

Szakértők véleménye szerint az erdőéges folytán Bukarest közvetlen tűzveszélyben forog.

A pusztulás okára nézve a hatóságok ma estig a legnagyobb bizonytalanságban vannak. Általános az a meggyőződés, hogy az első robbanást s ennek nyomán a tüzet valamelyik munkás gondatlansága idézte elő.

Este érkezett jelentések újból csak azt közlik, hogy az erdőéges változatlanul tart s a fővárost közvetlenül fenyegető veszély nem szűnt meg. A robbanások szakadatlanul hangzanak még a késő esti órákban is. A mentésre még csak gondolni sem lehet. A halottak száma, amennyire eddig meg lehetett állapítani, huszra emelkedett. A sebesültek száma megszámlálhatatlan.

A görög király elhagyja országát.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Athén, nov. 13.

A király hajlandó Görögországot a helyzet tisztázásáig elhagyni. A

király régenszt nevez ki, vagy pedig felkéri a kormányt a régensséggé megalakítására.

Hittlert Ausztriába toloncolják.(?)

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

München, nov. 13.

Hivatalosan közlik, hogy Hitler nem bajor állampolgár, hanem osztrák születésű. A háborút a német hadseregben harcolta végig. Régebben folyamodott a bajor állampolgárságra, de nem kapta meg. Ennek megállapítása fontos szempont a büntető tekintetben, mert le-

hetőséget nyújt arra, hogy kiutasítsák és Ausztriába toloncolják.

A had állapotáról szóló rendelet alapján a puccsisták felett kivételes törvényszék ítélkezik.

München, nov. 13.

A puccs után, pénteken reggel Hitler emberei a legelőkelőbb zsidókat tuzsokul összefogták. Egy óra múlva szabadon engedték őket.

Tömeges személyi változások a pénzügynél.

Kinevezések a délbánsági pénzügyigazgatóságoknál.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 14.

A délbánsági kerületi pénzügyigazgatóság területére tegnap a következő kinevezések történtek:

A pansevoi pénzügyigazgatósághoz főnöknek Pejatovity Gavrilát, a pristinai kerületi pénzügyigazgatóság vezetőjét nevezték ki. Könyvelőnek Csudity Vatoszlava, a vrsaci járási pénzügyigazgatóság főnöke került. Adótárnokoknak Mihajlovity Dragoljub nyug. adótárnokot, Petrovity Péter eddigi vrsaci adótárnokot, Zsivanovity Nikolát és Tanazevity Milorádot, a vrsaci állami adóhivatal irnokait nevezték ki. Irnoknak Gyuricsity Dimitriét, a kovaesicai járási pénzügyigazgatóság irnokát és Szekulity Milorádot helyezték át Pansevora. A kovaesicai (antalfalvai) járási pénzügyigazgatóságnál a következő

személyi változások lesznek: Igazgató: Nilkoszki Koloman eddigi novikanjizsai adótárnok. Adótárnokok: Negovan Miladin titeli adótárnok, Mirkovity Milan koszjericai (szerbiai) adótárnok és Likity Szeptán.

A vrsaci pénzügyigazgatóság területére a következőket nevezték ki. Igazgató: Hasszenaja Hugó, a kovaesicai járási igazgatóság vezetője, könyvelőnek Zsivanovity Ajbaz Szvetozár mionici adótárnok, pénztárnoknak Sztojadinovity Jovana dardai adótárnok és irnoknak Visacki Szlavko került.

A belackvai pénzügyigazgatósághoz adótárnoknak Radity Sztepan, az al bunári járási pénzügyigazgatóság vezetőjét nevezték ki.

A kovini járási pénzügyigazgatóságnál pénztárnok Szpaszojevity Dragutin beranimai állami adóhivatali pénztárnok, a kulai járási pénzügyigazgatósághoz pedig ugyancsak pénztárnoknak Deák Károly, a kovini adóhivatal pénztárnoka került.

HIREK

Gör. kel. püspökök a királynál. Beogradból jelenti tudósítónk: A király tegnap kihallgatáson fogadta Kosity Jócó banjalukai és Misity Alois mostari görög keleti püspököket, ak ket ez alkalommal egyuttal a Szveti Szava-renddel tüntetett ki.

Halálozás. Dr. Strósz Ernő nyug. dzsombolji kórház igazgató-főorvos Budapesten, családja körében, folyó évi november hó 12-én 86 éves korában elhunyt. Az elhunyt 1865. év közepén, mint járásorvos került Torontálmegye szolgálatába, majd 1896. év novemberében a dzsombolji vármegyei közkórház igazgató-főorvosává nevezetvén ki, az akkor épült kórházat megszervezte, annak működését megindította s azt vezette 1921. évi január hóban történt nyugdíjaztatásáig. A ritka, emberies érzésű, jólelkű, gyengédszívű, messze vidéken ismert öreg orvos halálának híre bizonyára széles körben fog igaz részvételeket kelteni. Az elhunytban Strósz Béla, Beeskerek város nyug. főjegyzője édesapját gyászolja.

Pasity gyengélkedik. Beogradból jelenti tudósítónk: Pasity Nikola miniszterelnök a legutóbbi napokban kissé meghült s ezért orvosai tanácsára rövid időre a lakásán maradt. A tegnapi nap folyamán több miniszter felkereste Pasityot, akik resortügye król referáltak.

Kinevezések. Popov Dusánt Bresztovácra, Jovanovity Dragomirt pedig Banatszki Novo Selora községi jegyzőnek nevezték ki.

Uj községi vezetőség Ovesán és Boresán. A bánati Ovesa községben tegnap ejtették meg az új előjáróság választását. Községi brónak Muror Szimát, másodbrónak Ardeljan Sz-t, árvaatyának Militia Jócát, pénztárnoknak Popovity Tihamért, esküdtnek Peten Pétert, Szmoljan Pétert, Manden Gyókat, Bebez Lázárt és Bebez Pétert választották. Ugyancsak tegnap választott előjáróságot Boresa község is. Biró lett: Milin Maksza, másodbiró Dab ty Paja, pénztárnok Milin Sztevan, árvaatyá pedig Arsity Tihamér.

Országos rendőrkongresszus Zagrebban. Beogradból jelenti tudósítónk: Lazarevity Vása belügyminiszteri osztályfőnök Zagrebba utazott, ahol részt vesz az ottani országos rendőrkongresszuson.

A zsidó kulturbizottság felolvasó estélye. A zsidó kulturbizottság felolvasó estélye ma, november hó 14-én, szerdán lesz, amikor is Büchler Hugó a zsidó kultúra fénykorára Spanyolországban címmel előadást tart. Gabiról, Ozra és Halewi idevágó költeményeit Makai Emil, Patai József és Kiss Arnold fordításában Vollák Gyuláné és Havas Margit szavalja. Az előadás a Chevrá-házban lesz este fél kilenc órai kezdettel. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

A szefkerin: Srnao új vezetősége. Vasárnap a szefkerin Srnao közgyűlést tartott, amelyen új vezetőséget választott. Elnök Csorogar Jovan, alelnök Szviresev Lázár, jegyző Sztojanov Lázár, pénztárnok Paskovity Pavel lett. Ezenkívül választottak egy harminc tagú választmányt.

13-15 é
gyako
gabonázil
lakás, pró
Stein I
Buffs
aki szerb
felvéte
JANKOV
CS

Tűz egy panesevoi butorraktárban. Panesevoról jelentik: Az Antonovity testvérek Sztaresevityncei asztalosműhelyében este kilenc órakor tűz ütött ki. A tűz a géptermében keletkezett és elhamvasztotta a megmunkálásra váró félg kész butorokat. A lángok átharapództak a szomszédos raktárra is, ahol nagy kárt okoztak. A tűzoltóság kissé elkésve érkezett a színhelyre és az oltási eszközök hiánya is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a tűz oly nagymértékű pusztítást végezhetett.

A dolovo ut javítása. A dolovo ut javítása — mint Panesevoról jelentik, előrehaladott stádiumban van. Az ut körüli munkálatokat értesülésünk szerint már rövidesen befejezik.

Felfüggesztett panesevoi városi főtisztviselő. Frusity Adamot, a panesevoi városi jövedéki hivatal főnökét hivatali szabálytalanságok miatt felfüggesztették állásától.

A püspöki methodista egyház helybéli maházában. Veresmartiova (Uri) utca 13. sz. a. vasárnaptól, f. évi november 11-től kezdve november 18-ig vallásos előadások tartanak. Kezdeté: vasárnapon délután 5 órakor, hétköznapokon este fél 8 órakor. Szónok: Roth A. pásztor Strassburgból (Elszász). Az előadásokhoz mindenki szívesen meghívatik.

A Vajdasági Méhészeti Lapok 9. száma elhagyta a sajtót. Gazdag tartalmából megemlítjük a következő cikkeket: Inhoff József: „Tömjünk”. Mayerhof Sándor: „Miért telettel sikeresen az amerikai?”. „A méhészet, a gyümölcsfák és a fák ültetéséről”. Kölföldi lap-szemle. „Költészethaladás”. „Ősz”. Szabó Dániel: „Nagy keret — nagy kaptár” stb. A lap felévi előfizetési ára 30 dinár. Megrendelhető a szerkesztőnél: Nagy Józsefnél Stari Becej.

Talált pénztárca. A becskerek-i bégaparti állomáson folyó hó 11-én egy börtárcát találtak, amelyben negyvenhárom dinár és egy zseb-kendő volt.

Atutalásokat és csekkkiutasokat — a fennálló miniszteri rendeleték értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin** Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztosításokat** legjutányosabban eszközöl a **Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Korona szálló épület.** Telefon: Pénztár 14 Vezérigazgató 52.

13—15 éves jó családból való izr. vallású 2095
gyakornokot keresek
gabonüzletembe Teljes ellátás, lakás, próbaidő után érdem szerint fizetés.
Stein Ignác, Debeljacsa.

Buffet-kisasszony
aki szerbül és magyarul beszél, felvétetik — Jelentkezhetni
JANKOVITS ÉS RADANOV
csemegéüzletében. 2098

Hét és fél millió dinár a bánsági utak rendbehozatalára.

Az utialap jövő évi jövedelmét a javításokra fordítják. — Új ut épül Kikinda és Ada között. — Ősszel elkészülnek a munkálatokkal.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, nov. 14.
A megyei közigazgatási bizottság tegnap délelőtt ülést tartott, melynek napirendjén az utjavítások kérdése szerepelt. Az országutak az utóbbi időben oly elhanyagolt állapotba jutottak, hogy komoly forgalmi zavarok fenyegetnek, ha a hatóságok nem látják át a helyzet tarthatatlanságát s nem sietnek annak orvoslásával. Az alapéptmények a legtöbb helyütt megrongálódtak, vagy az állandó használat folytán teljesen tönkrementek, a felső burkolat pedig sok helyütt szétesett, eltöredezett vagy kikapott, úgy hogy egyes helyein lehetetlen kocsival átjutni s a fuvarosok inkább elkerülik az országutat és az ut melletti földes talajon közlekednek, minthogy kocsiukat kitégyék annak a veszedelemnek, hogy a rázástól összetörjék.

A megye már régóta tervezi az utak generális kijavítását, évenként nagy összegeket is áldozott az utak fenntartására, minden jóakarát és anyagi támogatás mellett azonban mégsem fejthetett ki oly munkát, mint amilyent a megye lakossága kívánt. A háboru után az összes utak javítására égető szükség volt, a felgyülemlett javítási munkálatokat azonban nem tudták egyszerre elvégezteni, mert egyrészt nem akadt vállalkozó, másrészt meg hiányzott a kiadások fedezéséhez szükséges összeg. Így tehát kénytelen-kelletlen elhalasztották az

összes utak helyrehozatalát és időről-időre csak azokat a szakaszokat javították, amelyekben a feltétlen szükség úgy kívánta.

A pénzügyi viszonyok rendezésével most az utakra is nagyobb gondot fordíthatnak. A megyei közigazgatási bizottság éppen ezért tegnapi ülésének napirendjére tűzte ki ezt a kérdést és érdemlegesen határozott a fontos ügyben. A bizottság hosszabb tárgyalás után elhatározta, hogy a megyei utialap jövő évi jövedelmét, **hétmillió ötszáz ezer dinárt az utak rendbehozatalára és jókarban tartására fordítja.** Az összes utakon kisebb-nagyobb javításokat eszközöl, Kikinda és Ada között pedig új utat épít. Ezen a szakaszon Tiszaidjosig ugyan eddig el is volt ut, ennek alapéptménye azonban annyira megrongálódt, hogy szükségesnek látták új alapéptményen felépíteni. Az útrészek folytatása, az új szakasz lesz, mely Ada községig vezet el.

A nagyszabású utjavítási munkálatok az előirányzott összeget előreláthatólag teljesen felemészti. Az építkezést és javítást a tavasszal kezdik meg, amint az időjárás megengedi s gyors menetben folytatják az egész nyáron át. A tervezet szerint őszig, az esős évszak beálltaig, teljesen elkészülnek a kontemplált munkálatokkal s újra átadják a forgalomnak a használható állapotba hozott utakat.

Közgazdaság

A világ buzatermése. A nemzetközi mezőgazdasági intézet jelentése szerint a világ buzatermése Oroszország termése nélkül 10 104 millió méter mázsát tett; 1922-ben az eredmény 9.312 millió, 1921-ben 9.228 millió méter mázsá; ez a termés az utóbbi időben rekordot jelent; nagyobb, mint az 1916 évi szintén jó termés s annál nagyobb, mert 1916-ban még Oroszország termése is

szerepelt a jelentésben 206 millió méter mázsával. Különösen Európa termése emelkedett jelentékeny mértékben. Anglia termése az idén csökkent a mult évihez képest, Franciaországé ellenben a mult évi 72 millióról 86 millióra emelkedett.

A romániai tartozások Svájjal és Angliával szemben. Bukarestből jelentik, hogy Svájc megbízottai odaérkeztek a román kereskedők svájci tartozásainak rendezéséhez szükséges tárgyalásokra. A bizottság első tárgyalását a napokban tartotta meg

a Banca Nationala épületében. Hír szerint husz évi törlesztésben és megfelelő állami garanciákban fognak megállapodni. Ugyancsak bukaresti jelentés szerint a háboru előtti angliai tartozások ügyében a legközelebbi napokban utazik ki Londonba a romániai iparnak és kereskedelemnek két megbízottja hasonló megállapodás létesítése céljából.

Revízió alá veszik a hiteleket. Beogradból jelenti tudósítónk: A Narodna Banka a kiadott hiteleket revízió alá veszi. A jövőben csak azok kapnak hitelt, akiknek erre tényleg égetően szükségük van. Előszörban jönnek majd az elbírálásnál tekintetbe az exportőrök és a gyárosok.

Részvénytökeemelés a panesevoi Népbanknál. A panesevoi Pucska Banka (Népbank) december 16-ára rendkívüli közgyűlést hívott össze, amelyen a részvénytökéket két és fél millió dinárról öt millió dinárra emeli fel.

TOZSDE

November 13

Beograd. (Zárlat.) London 38350, Páris 491, Genf 1542-50, Milano 383, Prága 25350, Wien 0122, Bruxelles 422-50, Budapest 048, Bukarest 43-50, Newyork 8675, Szófia 6850.

Zürich. (Zárlat.) Budapest 06305, Berlin 000.000.000.2-60, Newyork 569, Milano 2487-50, Prága 1645, Szófia 475, Bukarest 285, London 2495, Páris 3195.

Budapest. (Zárlat.) Beograd, dinár 228—242, Bukarest 103—116, Lei 104—117, Páris 1120.

Az értékpapírpiac

(Árak 1000 koronákban — Zárójelben a legutóbbi záró árfolyamok)

Angol-Magyar	(131)	130
Magyar Áll. Hitel	645	650
Pesti Magy. Keresk.	(1190)	1120
Rimamurányi	(110)	110
Dél cukor	(475)	500
Nasici	(2150)	2400

Bonyolódik a titokzatos eltűnés ügye.

Szabadlábba helyezték a letartóztatott gyanúsítottakat.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, nov. 14.
A napokban részletesen foglalkozott a „Torontál” a nagytoráki rejtélyes eltűnéssel, amelyben még mindig nem tudott világosságot deríteni a csendőrségi nyomozás. Mint megírtuk, özvegy Damján Rozália nagytoráki vendéglősné a fia, Damján John, Geca Lázár fuvarossal Săreşa községből borral megakodtan, kocsin Nagytorákra igyekezett. Utközben a községtől nem messze lévő Vida-puszta közelében Damján összeesett a fuvarossal. Eleinte csak civakodásban merült ki a háré, később azonban mind hevesebb és hevesebb hangnemben folytatódott, míg végül vehemens verekedéssé fajult el. A sebesen száguldó kocsiiban, melyet az irányítás nélkül lévő lovak elragadtak, valóságos háré fejlődött ki, amelyből az erősebb fizikumú Damján került ki győztesen. A fölénybe került fiatalember kétszer egymásután megpofozta és utána kihajította kocsijából a fuvarost. A községbe érve, Geca hozzátarto-

300%

Megtakarítást a börtalppal szemben nyújt a Palma Kaucsuksarok és talp

Katonai hangverseny!

F. é. november hó 14-én, szerdán a „KLUB” kávéházban katonai hangverseny lesz megtartva és egyidejűleg este dísnótór és halpaprikás rendezve. A katonai hangverseny kezdődik este 8 órakor és éjjeli 12 óráig tart, éjjeli 12 órától kezdve pedig Rácz Péter primás közszeretben álló cigányzenekara fog hangversenyezni. Szabad belépés. Igazítás étellekről gondoskodva van. 2100. Saját préselésű kúdrici bort kóstolásra ingyen felszolgál MAJER JÁNOS, kávész.

zónának előbb azt vallotta, hogy apjuk lerészegedve a lakásán alszik, másnap pedig beismerte, hogy megütötte és kdobta a kocsiából. Az elüti fiaának a feljelentésére a csendőrség azonnal Geca Lázár kutatásához fogott. Miután többnapig keresés után sem tudták a nyomára akadni, felmerült az a feltevés, hogy a fuvarost elrettették láb alól.

A gyanu Damjan Pavle és barátjára, Krsztee Sztevanra hárult, akiket a csendőrség őrizetbe is vett. Kihallgatásuk után behozták őket a becskerek-i ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró újlag elmondatta Damjannal a Gecával való utazás és veredés történetét, majd kihallgatta gyanuba fogott társát is. Kihallgatásuk után mindkét le-tartóztatottat bizonyítékok híján szabadlábra helyezték.

A nagytoráki csendőrség nagy eréllyel folytatja a nyomozást s nines kizárva, hogy a titokzatos ügyről rövidesen fellebentik a fátyolt.

SPORT

Vasárnapi budapesti labdarugó eredmények.

Vasárnap volt az utolsó fordulója a budapesti bajnokság őszi felének. Ez a nap volt hivatalos tisztázni a bajnokság végleges állását. Az utolsó forduló külön eseménye volt a két nagy rivális egyesületnek, az MTK és UTE-nek a találkozása.

Részletes eredmények:

UTE—MTK 1:1 (0:0). Változatos mezőnyjáték, majd MTK vezet, Ujpestnek többször kell védekeznie. UTE ezután lendületbe jön, de csatárai a goalhelyzeteket nem tudják kihasználni. Az MTK csatárai degeszen kapkodnak, végül is MTK támadással, de goal nélkül végződik az első félidő. A második félidőben MTK, majd UTE támad. MTK goalját kapu előtti kavardásból 16-osról Molnár rugja. Változatos játék után UTE támadását Kropacssek csak rávetéssel menti, miközben megsérül s rövid időre kiáll. 41-ik percben UTE kiegyenlített. Schäffer Csontoshoz, ez Jeszmáshoz passzol, ki a tömörülő MTK védelem miatt Szidonhoz adja ki a labdát, melyet ez 25 méterről élesen a hálóba küld. A második félidő UTE támadással végződik.

„33” FC—Vasas = 1:0 (1:0). Hullámzó játék. 35-k percben Ujváry (33 FC) lefut, Tomecskó (Vasas) a játék hevében éles öngóalt rug. — Második félidőben Pipa vezet támadást, mindent ront, majd megsérül s kiviszik. Vasas fölény, 33 FC több helyzetet nem bír kihasználni.

BTC—VAC = 4:2 (3:0). Goalokat Horváth III. (3) és Tichovszky (1), a VAC részéről Léby (2) rugják. A VAC két goalját indokolatlan 11-esből szerzi meg.

FTC—Zugló = 3:0 (1:0). A 26-ik percben Potya szökteti Patakyt, ki goalt rug. A második félidőben

Zugló a kiegyenlítésért küzd, de Amsel mindent ment. 16-ik percben Pataky szabadrugásból, a 35-ik percben Eisenhoffer lapos lövésből háromra szaporítják az FTC goaljait.

III. ker. UTSE = 2:0 (2:0). Első goalt beadásból Horváth, másodikat szabadrugásból szintén Horváth szerzi.

Törekvés—KAC = 4:0 (1:0). Az első félidő lélek nélküli játéka Szabó goaljával végződik. Második félidőben KAC teljesen visszaesik, így Urik (2) és Kautzky (1) még három goalt szereznek az egyesületüknek.

II. osztály. TTC—MAFC = 2:0, MAC—KAOE = 0:0, Ékszerész—ETC = 0:0, Husos—EMTK = 1:0, NSC—BAK = 3:2.

Az őszi szezon bajnokságának végleges állása: MTK 19 pont, UTE 18, FTC 16, BTC 14, „33” FC 12, Vasas 10, III. ker. 9, UTSE 9, KAC 6, VAC 6 pont.

Francia könyvujdonságok. Gazdag francia könyvkollekciónak érkezett meg az Orienthez. A kollekciónak megtalálható a francia könyvpiac legújabb és legkiválóbb termékei a legpompásabb kiállításban. A kollekciónak mindenkinek van megfelelő könyv, úgy olvasás, mint tartalom dolgában. Rendelkezésre állanak a közönségnek a legszebb gyermek képeskönyvek, mesekönyvek művészi kiállításban és remek illusztrációkkal. A könyvek kaphatók az Orient főutcai üzletében.

A Rózsavölgyi és Moravetz zenealbumok megérkeztek és kaphatók az Orient főutcai üzletében. A gyönyörű kiállítású gazdag tartalmu albumok igen alkalmasak karácsonyi ajándéknak is. A Moravetz-album ára 60 dinár, a Rózsavölgyi-féle pedig 50 dinár.

A Gyapjuipar Részvénytársaság Veliki Becskerek által gyártott

tiszta gyapjuszövetek smyrna- és perzsaszőnyegek

olcsó árban kaphatók a Kugler-féle festő- és vegytisztítóüzletben Veliki Becskerek, Aleksandrova (Fő) utca (Fendler-féle ház).

Ugyanott rendelések felvételnek smyrna- és perzsaszőnyegek minden színben és nagyságban minta szerint.

Elsőrendű új zongorák érkeztek

bécsi gyártmányu legjobb békebeli anyagból. Éggy mindenféle réz-, fa-, fűvös- és húros hangszerek, azok kellékei és friss, legjobb német és olasz húrok.

Javítások: fűvös-, vonós stb. hangszerekből gyorsan és jutányosan eszközöltetnek. Egy tanonc felvétetik.

Lenhardt Antal első bányai hangszerkészítő Veliki Becskerek, Fő utca.

BŐRFEDÉLLEMEZ. ERŐS! TARTÓS! VIHARTALLO!

Gyártja: Beogradi Asphalt és Kátrány Vegytermékek Gyár, Beograd. Sürgönyim: Grozit Vuka Karadžića 6. Telefon: 27—20

Csak az a valódi Grozit bőrfedéllemezt, melynek tekercsén ezen címkével vannak ellátva! Utánzatot ne fogadjon el! — Gyártmányai: Asphalt és kátránylemezt, asphalt szigetelőlemezt, kőszénkátrány, facement, karbolíneum, kőszénkátrány-szurok, bitumen, asphalt mastix fedőlak stb. stb.

Egy öl elsőosztályu, száraz, egészséges bükkhasáb tűzifa 700 dinárért

Telefon 246. kapható minden mennyiségben Telefon 246.

Gergely Samu fakereskedő telepen

Jó forgalmu vendéglő

inventárral együtt, új épület 5 vendégszobával, uri- és szolgálakással, betegség miatt eladó, esetleg bérbeadó. Cim a kiadóban. 2098

Disznósirt

minden mennyiségben vesz

Ignatz Wehner, Vel. Bečskerek.

Valódi szegedi paprika

kapható 5, 10, 20 és 50 kg-os plombirozott zsákokban 299 Vesica Emilnél Suboticán, Stosova n. 3. Állandóan nagy mennyiség raktáron.

A Balkanska (Vukovics) u. 2953. sz.

ház eladó.

Vétel esetén azonnal beköltözhető. Érdeklődni lehet délután 3—4-ig a tulajdonosnál. 2091

Készpénz kölcsönt keresek.

Cim megtudható a „Torontál” kiadó-hivatalában, vagy az „Orient” főutcai üzletében. 2089

Leszingova (Kossuth) u. 112. sz.

HÁZ

szabadkézből azonnal eladó. Vétel esetén azonnal be lehet költözni.

Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál

Egy tanonc

fizetéssel felvétetik 2088

Molnár Lajos

rőfős- és rövidárúüzletében Vel. Becskerek.

Tiszta tükröket

csak „ALBA” tükörgyár Novi Sad, Kamenički u. 15. sz. a. készit.

Üvegcsiszolás, messingmunka. régi tükrök javítása. — 2024

Prima minőségű 2046

burgonya

a legelőnyösebb napiáron kapható Krunska utca 3. szám alatt. Telefon 65.